

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

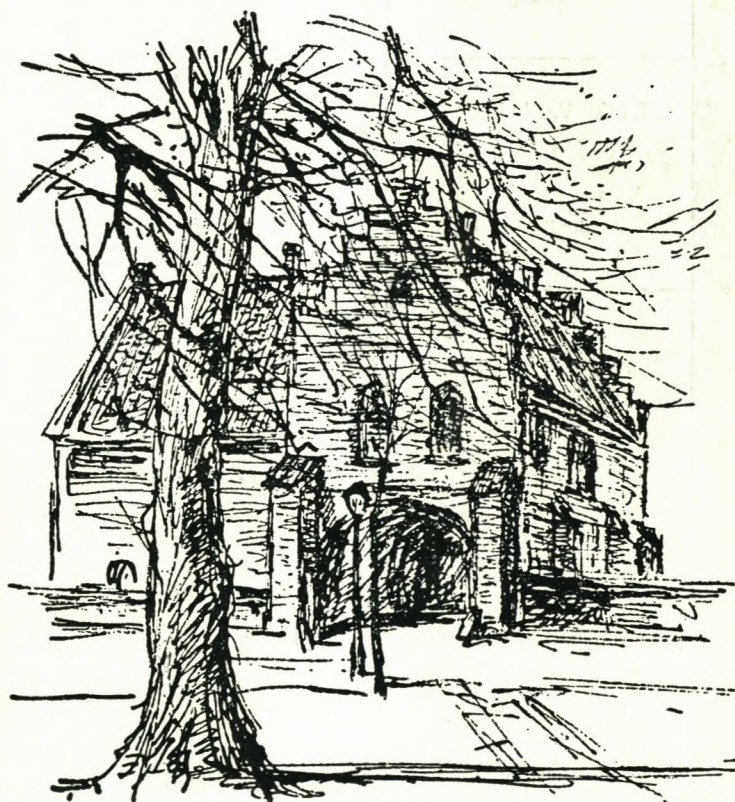
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANERBLADET

NR. 9 NOVEMBER 1963 48. ÅRGANG

Månedsskrift
for Soransk
Samfund

BANKEN
for **SORØ**
OG OMEGN
Aktieselskab

Erik Pontoppidan

Landsretssagfører

Byen 6530
Nørregade 13

Støt

SORANERBLADET

H. N. A.

**Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt
Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver**

De kendte Kaina- og Nova-Produkter
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.

Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.

Tønning St. VISSINGGAARD LABORATORIUM Tlf. Brødstrup 414

Johs. Brinck

AUT.
GAS- OG VANDMESTER
SORØ

V. POULSEN & A. SØRENSEN

Murermestre og Entreprenører

Kontor: Molbechs Allé 8 - Kl. 8,30-17 - Telf. 420-151

Grundlagt 1917

ORLA V. NIELSEN

Telefon Sorø 258

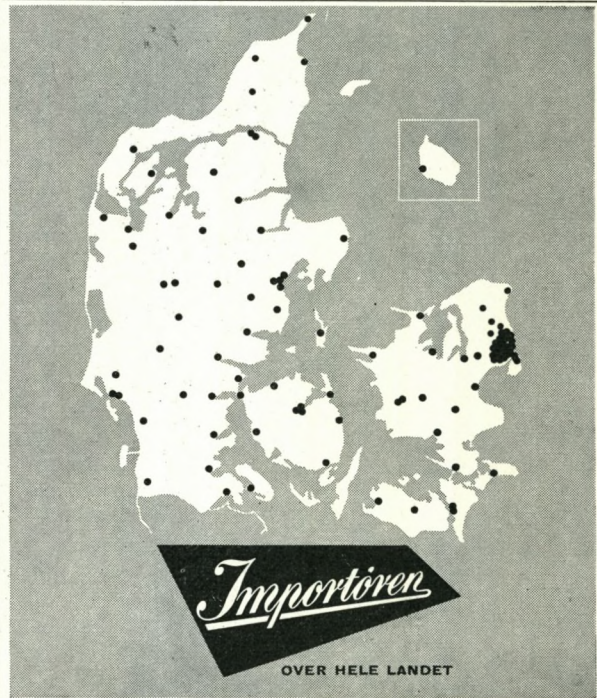
Byens førende forretning i
Akademibeklædning

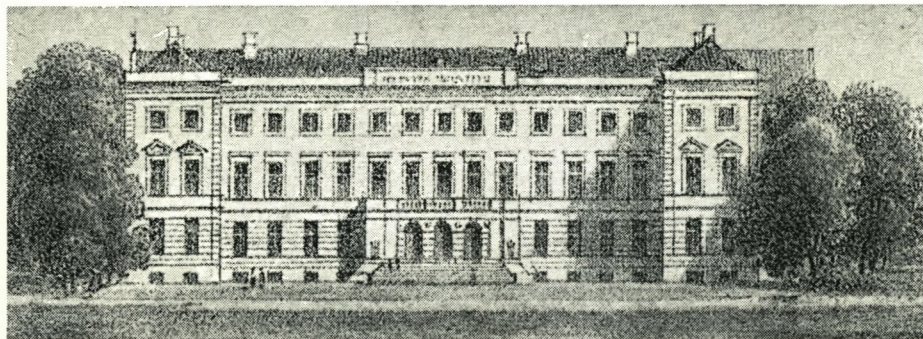
Sorø Akademis I. Skovdistrikt

Har De kakkelloven, har vi brændet

Telefon 125

Academia Sorana

efter gammelt stik

SORANER-BLADET

NOVEMBER 1963

48. ÅRGANG

NUMMER 9

Tale ved Soransk Samfunds årsfest

den 23. oktober 1963.

Af navigationsskolebestyrer P. Dyrhauge-Hansen.

Soranerkammerater!

Det er vist første gang i Soransk Samfunds historie, at en sømand skal holde rustalen. For dette ærefulde hverv takker jeg formanden og bestyrelsen. Jeg skal først tillade mig at præsentere mig og give nogle oplysninger om den gerning, jeg til daglig er beskæftiget med; det er nødvendigt, for at De kan følge mig i, hvad jeg vil fortælle Dem.

I Universitetsparken ligger en læreanstalt, Københavns Navigationsskole. Her modtager unge sømænd deres nautiske uddannelse med styrmands- og skibsførereksamen og kan dermed opnå næringsbevis som styrmand og skibsfører i den danske handelsflåde. I snart 10 år har jeg ledet denne skole.

Personlig har jeg aldrig syntes om at tale om mig selv; det må jeg nu i af-

ten, da formanden har ønsket en skildring af mit livsløb — uden for mange løftede pegefingre. Tilgiv mig, hvis det ikke bliver så interessant, som formanden forventer det.

For 3—4 år siden blev jeg ringet op af en gl. studenterkammerat, som jeg ikke havde set eller hørt noget til i omtrent 40 år. Han spurgte mig, om jeg var den Dyrhauge, han var blevet student sammen med; dette bekræftede jeg, hvorpå han trak vejret meget dybt: »Er du virkelig blevet pædagog — det var der sandelig ingen, der i sin vildeste fantasi drømte om — allermindst din gamle græsklærer!«

At jeg var blevet pædagog, havde jeg aldrig før ofret en tanke; jeg fandt det ganske naturligt, men indså, at en udenforståendes forundring var ganske berettiget. Ganske naturligt spurgte

min kammerat, hvorfor jeg som klas-
sisk student havde opgivet alle videre
studier i den retning og havde gjort the
seven seas til tumleplads for min frem-
tidige gerning.

Men der findes vel i ethvert menne-
ske nedlagt visse tanker, der uløseligt
er knyttet til den gerning, man vælger.

Således også med mig; hvor utroligt
og fjollet det end kan lyde, var det de
grønne og røde lanterners — jeg kan
godt sige — uhyggelig store tiltrækning,
der fik mig til at gå til søs.

Af gammel sømandsslægt har jeg fra
ganske lille dreng med den største be-
tagelse betragtet de farvede skibsllys;
de har for mig været en væsentlig del
af et skibs sjæl, der gav sig til kende,
når mørket udslettede grænsen mellem
hav og luft, og denne tiltrækning er al-
drig blevet svækket.

Som ungt menneske oplevede jeg de
stolte sejlskibes svanesang; i sejlski-
bene fik jeg min praktiske sømands-
dannelse.

Kort efter min studentereksamen
mønstrede jeg ud på en rejse til Bue-
nos Ayres med verdens største sejlskib,
5-mastet bark »København«; her gjorde
jeg tjeneste i tre år og avancerede gen-
nem graderne dreng, ungmand, letma-
tros og matros. Springet fra den trygge
skoledrengetilværelse på Sorø til sejl-
skibstidens barske sømandsliv var selv-
følgejl en kolossal omvæltning. Men
takket være min storartede gymnastik-
lærer i Sorø, O. B. Müller, var jeg i
strålende fysisk form og klarede fint de
legemlige anstrengelser. Det var ikke
småting, der skulle præsteres på denne
bark, hvis samlede sejlareal var på

50.000 sq. feet, og hvis master var af
Rundetårns dobbelte højde. Alt var af
stål fra køl til fløjknep, svære grejer i
ordets egentlige betydning. Besætnin-
gen bestod af 42 mand samt 12—14 offi-
cerer og underofficerer.

I begyndelsen var jeg ved at fortviv-
le ved synet af det store virvar af tov-
værk og wire. Snart fandt jeg dog ud
af, at der var mening i det store virvar;
alt, skøder o.s.v. var nemlig placeret
ganske ens ved hver enkelt af toppene.

Svimmelhed måtte man naturligvis
ikke lide af, og de yngste passede altid
de øverste og letteste sejl: røjler og
overbramsejl. Disse sejl stiftede jeg, da
vi var kommet ud af den engelske ka-
nal, et uforglemmeligt bekendtskab
med; vi fik nemlig en kraftig storm
fra SV, der tvang os til at ligge under-
drejet med en meget lille sejlføring i
4—5 dage.

Det var sure dage; Atlanterhavet var
bogstaveligt talt gået om bord hele døg-
net; vi var våde til skindet, varm mad
var en sjældenhed, da det ikke var mu-
ligt at holde ilden ved lige i kabyssen.
Et stort sejlskib opfører sig nemlig me-
get klodset, når det ligger underdrejet;
det lægger sig ikke, som det skal, med
næsen op i vind og sø, men lægger sig
tværs i søen og lader vandet vælte ind
over sig; mindre sejlskibe derimod op-
fører sig rigtigt og bevæger sig ynde-
fuldt som en lille, sød danserinde uden
at gøre sig våd. Heldigvis gik vinden
over i en frisk, østlig brise, vi kunne
atter sætte sejl, og jeg oplevede for før-
ste gang den vidunderlige stemning, når
man atter kan begynde at sejle, alle
blev glade og oprømte, vi fik tørret
vort tøj, og ilden brændte atter i ka-

byssen. Man lærer i sejlskibene at skønne på livets små goder.

Kunne sejladsen på Nordatlanten være sur, var den derimod pragtfuld i passaterne. Vidunderligt vejr, smuk sø, og sejlene kunne stå i ugevis.

Man følte sig som en konge, den dag man for første gang fik overladt rattet alene. Vi styrede ved håndkraft, d.v.s. uden nogen form for styremaskine, så kraftpåvirkningerne på selve rattet var selvfølgelig meget store, især i hårdt vejr. Rattet bestod derfor af to mands-høje rat, så vi kunne på samme tid være 4 mand til rors.

De tre uforglemmelige år på dette pragtfulde skib gjorde mig til det, man kalder a deep—water—sailor. Det sidste år var jeg topsgast på stortoppen, d. v. s. man havde tilsyn med storriggen med ansvar for, at alt gods, der hørte til denne top, til enhver tid var i orden. Alle vagter tilbragtes til vejrs med forskelligt arbejde, i selskab med de store, hvide sejl og Vorherres vidunderlige blå himmel. Ja, selv kaffen på eftermiddagsvagten gad man ikke gå ned for at drikke, man firede simpelt hen sin tomme sejlpose ned, og ungmanden, der havde bakstørn, forsynede den med en flaske varm kaffe, der omhyggeligt blev hejst op og nydt i fulde drag. Ja, det var vel nok herreliv.

Man har ofte spurgt mig, om tiden ikke faldt os unge mennesker ulidelig lang på de lange rejser, der strakte sig fra 2 op til 4 måneder. Tværtimod — på søen var der intet forslag i tiden, for man var altid beskæftiget både på vagt og frivagt.

Der gik ikke lang tid, før man begyndte at interessere sig for navigatio-

nens mange mysterier, og her fandt vi de dygtigste og bedste lærere i vore officerer, alle gudbenådede sømænd og fine navigatører.

Jeg blev hurtigt klar over, at det gjaldt om at sætte ind med matematik og fysik, som jeg aldrig tidligere havde beskæftiget mig med. Vi var nogle stykker, der med ildhu gik ind for sagen, og da vi logerede 12 mand i samme lukaf, kom vi overens med de af kammeraterne, der var mere interesserede i bridge og poker, om på frivagten at dele det store bord, der gik igennem hele lukafet: de studiegele fik den ene ende og spillefuglene den anden.

Arrangementet fungerede udmærket, og jeg mener at kunne fastslå, at ved dette store bord opstod min interesse for at blive pædagog. Når en ældre matros i en sen natte-time, hvor de fleste af frivagten sov, genert bad mig grønskoling om hjælp til at løse en matematisk eller nautisk opgave, og det lykkedes mig at banke problemerne ind i hovedet på ham, var glæden ganske på min side, og tankerne vandrede automatisk tilbage til Sorø, til min gamle matematiklærer, lektor Michelsen, der sikkert ville være blevet yderst forbavset, om han havde kunnet se mig docere matematik.

Som tiden gik, blev vi helt gode navigatører, og i det sidste halvår om bord var man blevet så vaks, at man kunne sætte sin beregnede stedlinie ud i søkortet på mindre end 10 minutter, efter at observationen var anstillet. Enhver observation indførte vi omhyggeligt i vore observationsbøger, hvad der senere viste sig at være af største betydning for flere af os unge mennesker.

JUL I SORØ

1963 — 11. årgang
er udkommet

44 sider — kr. 7,50 (incl. oms)

Kan rekvireres gennem Deres
boghandler

Som et eksempel på fin navigering fra vore officerers side skal jeg her omtale en rejse fra Spencergolfen i Australien til Bordeaux i Frankrig, den varede 92 døgn.

Eneste landkending under hele rejsen var Kap det gode Håb på Afrikas sydspids, så De kan nok tænke Dem, at spændingen var stor, da vi efter 3 måneders rejse drejede ind på en østlig kurs for at anduve landet for en frisk vestlig brise. Tidspunktet, hvor vi kunne vente kending af fyret i Girondeflodens munding, var beregnet til midnat. Min vagt var på dækket, jeg havde rortørn, og der manglede ca. $\frac{1}{2}$ time til vagtskiftet kl. 12. Jeg havde således lejlighed til at være i begivenhedernes brændpunkt.

Vi havde placeret en ekstra udkig i salingen på fortoppen, og skipper vandrede hvileløst og brummende frem og tilbage, foran kompas og rat. Så endelig ca. $\frac{1}{4}$ før vagtskiftet kom det forløsende brøl fra fortoppen: Fyr ret for! Skipper tog råberen og råbte tilbage: Det er vel, du skal få min datter.

Spændingen var udløst. Vi mindskede sejl og holdt den gående, til det begyndte at lysne, så kom slæbebåden og lodsens.

Havenes store og blodige dramatik har jeg lykkeligvis aldrig været ude for. Jeg har altid sejlet under en lykestjerne, og i de skibe, hvor jeg har

gjort tjeneste, har vi aldrig mistet en mand.

Skoleskibet »København« forsvandt sporløst 1928 med 60 prægtige unge sømænd. Det var 3—4 år efter, at jeg var mønstret af i Hamburg. Herfra rejste jeg til Le Havre, hvor jeg var så heldig at mønstre ud som 2. styrmand i franske sejlskibe — alene på mine observationsbøger fra skoleskibet.

Mit første franske skib var »Pestalozzi«, en særdeles handy bark, der omtrent kunne stå på »København«s agterdæk. Vi sejlede i fast rutefart på De vestindiske Øer med kul fra Skotland og farvetræ tilbage til Frankrig. Vi anløb som regel pladser på Jamaica og Haiti.

På den tid var alt dér primitivt og festligt, egentlige havne fandtes kun i Kingston og Port au Prince, og disse byer anløb vi aldrig. Vi lå altid til ankers i lagunerne, og lasten blev færget ud til os i store pramme.

Vore ferskvandsforsyninger klarede vi ved at sætte redningsbådene i vandet og med jollen bugserede dem op ad den nærmeste flod. Når man ved en smagsprøve fandt vandet tilstrækkelig fersk, blev redningsbådene fyldt og bugseret tilbage til skibet. Slæbebåde var et ukendt begreb, så når vi skulle sejle ud af lagunen, foregik det altid om morgenen tidlig, når landbrisen begyndte at blæse. En svær græsepe blev over agterenden ført ind på land og gjort fast i et solidt palmetræ. Her placerede man så en pålidelig indfødt med en svær økse. Derpå satte vi mærsejlene og hev ankeret hjem. Skibet giredede nu i græsrope, og når vi havde retning mod indsejlingen til lagunen, fløjtede skipper, hvorpå græsrope blev

kappet, og vi gled stille og roligt gennem den snævre indsejling.

I omtrent 2 år sejlede jeg i denne fart, så mønstrede jeg af i Dunkerque og rejste hjem for at gå på navigations-skole. Det store eventyr var forbi, og et helt nyt afsnit af min tilværelse begyndte. 1927 tog jeg styrmands- og skibsførereksamen ved Svendborg Navigationsskole, fra 1935 var jeg lærer der, og nu leder jeg altså Københavns Navigationsskole.

Livet på søen lærte mig sømandsskab; jeg lærte at klare stærke fysiske anstrengelser; man blev et mandfolk; det stærke kammeratskab udviklede hensyntagen og hjælpsomhed.

Skoleskibet »København« lever stadig i min bevidsthed; de røde og grønne lanterner bestemte min livsvej, prøv også, I unge, at finde jeres lanterner, fålg en kurs!

Cricketkampen i Sorø d. 8. september 1963

Under en blå Sorøhimmel mødte 15 gammel-soranere fra mange årgange til den traditionsrige årlige kamp mod skolens crickethold. Som altid blev vi dagen igennem mødt med gæstfrihed af hr. og fru rektor Østergaard og skolens lærere. Skovrider Fritz Lorenzen og Houlberg var dommere, og ved regnskabsbordet sad fru Sidney Nørgaard. Den sædvanlige kreds af virkeligt trofaste soraner-cricketers heppede begge hold op, medens vi desværre måtte savne vores organisator R. E. Brincker.

Et skår i glæden var, at vi nu ikke længere skal spille på Store. Til gengæld var en ny pitch blevet anlagt på Grønne. Og det er sandelig også et dejligt sted. — Med Krebs som anfører op-

levede vi bl. a. en fin gærdestand af Warrer, en ren sekser af Hans Rasmussen, et fantastisk greb af Per Nørgaard samt et par legbolde af Martens langt ud i søen. En af dem blev derude. En rekord blev også sat: en over på 11 bolde (5 udenom). — Skoleholdet blev myndigt ledet af Josva, og det spillede en fornøjelig kamp med god kastning og friskt markspil. At skolen tabte med en halvleg skyldtes alene, at holdet af gode sportslige grunde var blevet svækket ved afbud fra 5 af de bedste spillere.

Ved aftensbordet blev der talt opildnende af Glahn og soranercricket's grand old man hr. Thomsen. — En vis bekymring fra vores side på grund af de nu manglende unge årgange og Store's bortfald som træningsplads bortvejredes ved rektors og lærernes udtalelser og ikke mindst ved rektors oplysninger om den seneste udvikling i planerne for den kommende sportsplads. — Martens takkede dommere og regnskabsførere og overrakte det af de gamle soranere udsatte bat til Hans Henrik Hoff. Schrøder bragte på den fraværende anførers og Brincker's vegne de gamle soraneres tak for dagen og overrakte med en hilsen et af Soransk Samfund skænket bat til E. Brockenhuus-Schack. Og med et leve cricket sluttede dagen.

Og selvfølgelig vil cricket leve på Sorø Akademi. Sådan var det før. Og sådan vil det altid være. L. S.

JULEGAVE

Det anbefales soranere som julegave at benytte

ACADEMIA SORANA

Soransk Samfunds fortrinlige jubilæumsskrift, pris kr. 25,—.

Henvendelse til kassereren, generalkonsul, landsretssagfører B. Husted-Andersen, Raadhuspladsen 16, København V.

Tlf. MI 3770.

Fyrre-års studenterjubilærer i Sorø

Studenterne fra 1923 holdt fyrre-års jubilæum i Sorø søndag den 1. september 1963.

Af 37 studenter er fire døde, tre har vi ikke kunnet finde (deres spor er tabt i England og Kanada), og fire meldte afbud. To af de resterende 26 kom helt fra Færøerne i dagens anledning.

Holdet er så heldigt at have to medlemmer »indenfor klosterporten«, hvad der viste sig at have stor betydning for jubilæets succes.

Allerede lørdag aften samledes omkring et dusin af kammeraterne i »Villereden«, Heises gamle bolig indenfor Akademihavens port til Søgade. Vi blev hjerteligt modtaget af lektor Ole Gad og hans frue i deres meget hyggelige, kunstnerisk prægede hjem og blev budt på smukt tillavet og serveret souper.

Allerede her begyndte vi at vænne os til, at »tempora mutantur et nos mutantur in illis«: Det var ikke altid helt nemt at genkende den slanke yngling, man sidst havde set for fyrre år siden, som sølvhåret herre — ofte i et andet vægtlag.

Efter samværet gik nogle af os omvejen gennem den mørke Akademihave til »Postgården« (der har fået en tiltrængt — og vellykket — ansigtsløftning).

Søndag morgen gennem Sorø i lys støvregn, hvor vi alle samledes hos lektor Halfdan Beck. Atter i »Heises hus«, men denne gang i det nye, d.v.s. et af de alumnathuse, der er bygget, hvor tennisbanerne lå ved Store Plads.

2

Halfdan havde med pædagogisk snilde fået drengene i sit »hus« til at optræde som medhjælpere. De dækkede bord, tilberedte boller, wienerbrød og kaffe og serverede med stor kyndighed.

Og så sang vi — som i gamle dage — lovsang (d.v.s. det hedder vist ikke mere »lovsang«): »Nu rinder solen op af østerlide« og »Morgenhanen atter gol, slog med dugget vinge —« akkompagneret af Finn Viderø på et fremskaffet klaver.

Der var en egen tidløs stemning over at genkende de unge træk fra for fyrre år siden i ansigter, hvori livets oplevelser havde sat spor, og at se drengene, der om fyrre år ville være som vi, alle forenet i »lovsangen«.

Drengene fortsatte som værter og viste deres »hus« frem for de gamle — og vi måtte knibe os i armen. Her var i sandhed »Baronens seng«, og i sammenligning med dette var vort gamle alumnat som det sted, hvor Jeppe vågnede op!

Hyggelige eneværelser med kunst, Danish Design, udsigt til sø og park, hobby- og musikrum, fjernsyn, gårdhave o.s.v.

Vi måtte nøjes med en kort visit til den moderniserede Baldur-sal, inden vi præcis klokken 12 satte os til bords. (Hvorfor er bordbønnen mon strøget?)

Flæskesteg og citronfromage — typisk søndagsmiddag! Rektor Østergaard bød velkommen, og Mogens Møller talte for rektor, skolen, den eneste tilstedeværende af vore gamle lærere, hr.

Nederste række fra venstre til højre: Patentingeniør, major Aage Eifer, Charlottenlund. Lærer S. Thomsen, Sorø. Lektor Lilli Viderø, København. Rektor A. Østergaard, Sorø. Redaktionssekretær Ellen Thomassen, f. Jørgensen, København. Læge Carl Jul Hansen, Hørsholm. Handelsgartner Peter Jensen, Særslev pr. Sneritinge. – Bagerste række fra venstre til højre: Afdelingschef Søren Segel, København F. Seminarielektor Kaj Viderø, Ørholm pr. Lyngby. Rektor Aksel Arndal, Tarm. Mag. scient, organist Finn Viderø, Gentofte. Lærer Aage Wielandt, Langved, Fyn. Forstander Poul O. Petersen, Rønshoved pr. Rinkenæs. Læge Erik Peytz, Herlufmagle. Lektor Halfdan Beck, Sorø. – Midterste række fra venstre til højre: Overlæge Torben Andersen, Hillerød. Politimester Aksel Krag, Odder. Civilingeniør Kaj Heilmann, Hellerup. Læge Axel Liebmann, Odense. Lektor Ole Gad, Sorø. Overbibliotekar Torben Glahn, Flensborg. Inspektør Knud E. Stubbe Teglbjærg, København. Højesteretssagfører Mogens Møller, Odense. Kredslæge Harro Harrsen, Herning. Direktør Johan Dahl, Vaag, Færøerne. Dammer Jørgen Clausen, Vejle. Lektor Frederik Glaven, Odense. Civilingeniør Jacob Veyhe, Tårshavn, Færøerne.

Thomsen og til drengene. Lektor Marcus Pedersen var desværre forhindret p. gr. af rejse til Wien.

Fotografering i grønne sal og i støvregn på trappen.

Vort gamle alumnat fremtræder nu i kølig skønhed som hjælpeklasselokaler.

3

Der var lige tid til hyggeligt samvær og kaffe hos Ole Gad, før vi og mange andre samledes i Klosterkirken for at høre Finn Viderø spille et program, der måtte kunne tilfredsstille enhver smag, eftersom det begyndte med den gode gamle

Konfirmationskantate og fortsatte med musikstykker af ædleste karat:

Buxtehude: Præludium og fuga i a-moll.

Buxtehude: Ciacona e-moll.

Walther: Variationer.

Carl Nielsen: Ti små præludier.

Finn Viderø: Partita (Kirken den er et gammelt hus).

J. S. Bach: Toccata og fuga i d-moll.

Vejret lysnede, og vi havde tid til at søge gamle venner og minder eller besøge det nye, smukke kunstmuseum i det gamle hus på Storgade.

Så lå motorbåden ved anløbsbroen i Akademihaven og førte os over den blikstille sø til Parnas til festligt samvær ved veldækket bord med taler på dansk og færøsk og en sang af Kaj Viderø:

Der er ingenting, der maner
som vor ungdoms hvide slot,
skolen, som enhver soraner
kender næsten alt for godt;
derfor vil i munter klynge
om vort gamle hjem vi synge.
Det fortjener tak og hyldest

for belæring og for tugt,
som notorisk har gjort fyldest
ved i os at bære frugt.

Der er ingenting, der binder
vore hjerter år for år
som de fælles gode minder
fra vor ungdoms lyse vår;
men desværre må vi savne
flere kammeraters navne,
når vi andre jubelnisser,
der har fyre år på bag,
takket festudvalgets spidser
fejrer denne store dag.

Der er ingenting, der smager
som »Parnas«es gode mad,
tilberedt af prima sager
og serveret frisk fra fad.
Maden glider ned og mæsker,
og en lille »genstand« læsker;
der er ingen tørre steder
for en tørstig jubilar,
der er alle bordets glæder
for en sulten kulinar.

Der er intet, der betager
som vor ungdoms fagre egn,
skovomkranset sø og ager,
lige skøn i sol og regn,
særlig præget af de mange
underfulde solnedgange.
Verdens larm kan ikke trives
her ved søens stille bred:
Om end hele jorden kives,
jeg er Sorø, jeg er fred.

V.

Det er sjældent i vor alder at være sammen med mennesker, der ikke misforstår en, og som man ikke behøver at anlægge masker for. Tiden fløj alt for hurtigt. Det var svært at sige farvel. Måneskinsturen over søen var en ekstra oplevelse for dem, der skulle til stationen.

Vi håber, at kun få er faldet fra om ti år.

Liebs.

*

Lektor Marcus Pedersen, der, som ovenfor nævnt, var forhindret i at give møde, sendte fra Wien Mogens Møller

et brev, hvoraf følgende gengives, da det giver udtryk for denne sjældne lærers fine personlighed:

»Jeg husker dem *alle*. De har passeret revue for mit blik. De var jo vidner til *mine* første vaklende skridt 1919—23. Jeg havde og har al mulig grund til at sige *Dem alle* tak for Deres godhed mod mig. Det er jo ikke så vanskeligt at *blive* lærer. Det er vanskeligere at *være* det. Deres klasse, 4. mellem, og den følgende klasse, 3. mellem, opfattede jeg som venner allerede da! Tak for det! Jeg håber, *hele* holdet har det godt — de, der er tilbage. Jeg ved, at der er triste tab! 40 år er jo en lang tid ... Endnu en gang min hjerteligste tak. Jeg møder op til Deres 50 års jubilæum! Lev rigtig vel! og de varmeste og taknemmeligste hilsener til Dem alle — og særlig Dem, fordi De kunne finde mig her i Wien! Hilsen også fra Lisbeth.

Deres hengivne

Lisbeth og Marcus.«

Soransk Samfunds årsfest og rusgilde

onsdag den 23. oktober 1963.

Dette års årsfest og rusgilde vil danne epoke i Samfundets historie; pro primo begyndte man *præcis*, efterdi opera-kvartetten, der deltog i udførelsen af kantaten, snarest skulle til tjeneste på nationalscenen, pro secundo bestod rustalen ikke af en række »råd«, fremsat med løftet pegefinger; den var derimod en realistisk, livsklog mands fortælling om en bevæget livsførelse, der i sig selv gav belæring.

Straks efter formanden, *Kann Rasmussens* kortfattede velkomst fremførtes Ebbe Hameriks geniale musik til ruskantaten, med fynd dirigeret af Sverre Forchhammer, hvis kammerorkester med stor iver lod tonehavet bruse ud over tilhørerne (160—170 stk.). Så

fulgte kantaten med Aage Linds skønt-inspirerede tekst og med Otto Mackeprang som mester for foredraget af recitativet. Bifaldet var kraftigt.

Formanden præsenterede aftenens rustaler: Sorøstudent fra 1922, klassiker med græsk og latin i store mængder; så uddannelse som sømand med studier af fysik og matematik, endelig bestyrer af Københavns Navigationsskole.

Navigationsskolebestyrer *P. Dyrhauge-Hansen* holdt derefter stilfærdigt-indtrængende rustalen, der modtoges med fortjent bifald, den bringes andesteds i bladet. *Formanden* fortrød ikke, at han havde opfordret Dyrhauge-Hansen til at tale, og takkede for skildringen af et værdifuldt livsløb.

Kl. 20,15 begav den sultne forsamling sig ind i madsalen; her bænkedes man om ét langt hovedbord og en mængde runde småborde.

Kann Rasmussen fik nu lejlighed til en mere udførlig velkomst, han hilste de unge velkommen i Soransk Samfund, vendte sig derpå til årets jubilærer og til den ældste soraner, den 90-årige, men stadig veloplagte Hans Elving, samt Samfundets gæster. Traditionen tro udbragtes et fuldtonende leve for den gamle skole.

Vicekontorchef *Otto Mackeprang* tog nu ordet som 50 års jubilar: Man bliver gammel, det fik jeg allerede for nogle år siden bekræftet. Det var på en linie 5; da vi nærmede os mit endemål, prikede jeg en foran mig stående dame i ryggen. »Tillader De?« Damen svarede »Ja«, men så vrissede konduktøren ar- rigt: »Vi er ikke fremme ved stoppestedet endnu.« »Hids Dem ned, mand«, sagde jeg, »jeg er kun, som psalmisten siger, ved at berede min udgang.« Fra en ungdommelig røst i sporgvognen lød det derefter: »Det gør du klogt i, bessefar, for du ser ikke ud til at ha' ret langt igen.«

Skønt gamle, har vi dog ikke glemt vor skole. Vi var et kuld af brogede individualister. Besværlige for lærerne

var vi, men vi morede os herligt, kammeratskabet var strålende. Vi respekterede hinandens særheder, hvor eksorbitante de end kunne forekomme at være. Trods de mange forskellige sysler vi hengav os til, var der altså én, vi endes om: vensyssel. Stort højere kan vi som bekendt ikke nå her i landet.

I en kirke i nærheden af Linz så jeg på væggen skrevet med barnehånd: »Ich bekomme Hiebe, ist das Liebe?« Hvad jomfru Marie svarede på dette hjertegribende spørgsmål, ved jeg ikke; men de høvl, skolens lærere har givet mig, har absolut været dikteret af en slags kærlighed; det indser jeg — nu bagefter.

Fysik var mig en pestilens; en dag udbrod jeg: »Heureka«, et udbrud jeg af naturlige årsager kun sjældent fremkom med. Jeg mente nemlig at have fattet noget af det. For at blive hørt, lagde jeg på katederet en seddel: »Discipel Otto Mackeprang møder på grund af særlige omstændigheder i dag anderledes forberedt end ellers«, og nedenunder skrev jeg med min 13-årige hånd akademilægens navn: Gjellerup. »Er det dig, der har skrevet denne seddel?« spurgte læreren; det måtte jeg jo tilstå. Og så fik jeg en ordentlig endefuld ledsaget af ordene: »Det gør mig ondt at måtte revse dig kraftigt, men fortsætter du på den måde, vil du ende i tugthuset.« Denne lærer kan jeg således takke for, at jeg er med i aften. Jeg blev altså ikke hørt, og min i forvejen ringe lyst til at have med faget fysik at gøre formindskedes yderligere. En glæde for mig er det, at rektor Østergaard i dette års tranlokationstale udtalte, at vi i fysikken lærer, hvorledes værdierne nedbrydes, jeg er altså ikke gået glip af noget. Det opbyggende forekommer mig nu engang at være nok så værdifuldt som samleobjekt.

Hvad jeg har fortalt, skal munde ud i en tak til skolens lærere, de filede de værste kanter af os, og de tilførte os en viden, som har gjort os skikkede til at

udfylde en plads i samfundet. At give et adækvat udtryk for mine kammeraters følelser ved denne lejlighed er ikke lykkedes for mig, men et kan vi alle være enige om: At vore lærere fra dengang fortjener en varm tak.

Også lærerne af i dag forstår vi evner at forme det genstridige ler; i spidsen står rektor Østergaard, og det er ikke småting, der hviler på hans skuldre. Hør blot disse ord, som digteren Jørgen Sonne, selv en skolemand, retter til sin rektor:

»Han bringer regnen til de unge skud og ser dem vokse sig til sollys høst, han rejser blæst og sender skibe ud med fragter fra sin blå og åbne kyst, en vældig frodig Zeus, en torden-gud, der ler og løfter rummet med sin røst og ruller lyset over timer hen, der drager bort og kaster klang igen.« (Korte digte 1950, s. 27).

Kære rektor Østergaard; vi beder Dem modtage vor tak; og lad os alle udbringe et kraftigt leve for skolens lærere, for — ærlig talt — hvad var skolen uden dem. Lærerne leve!

Under talen havde man snydt sig til at delikatere sig med en pæn pålægsplatte (det eneste platte ved aftenen!).

Rektor *Arne Østergaard* takkede Soransk Samfund for venlighed og trofasthed over for skolen; også tak til gamle soranere i almindelighed; ofte ser man en gl. soraner på pilgrimsfærd; han færdes på Stengangen med dens duft af mad. På Sorø søger vi at skabe et sted, hvor fremtidige slægter kan vende tilbage og finde fred. Soransk Samfund leve! (Rektor takkede også *Otto Prackemang*; særdeles fikst riposterede rektor med denne navnefordrejelse, da Mackeprang i sin tale i distraktion havde talt til rektor *Østergaard*).

Direktør *Eigil Juel Wiboltt*, 50 års realistjubilar: Vor slægt repræsenterer tre soranergenerationer; ved en soranerfest var min far tilstede, realist fra 1880; min bror, student 1910, jeg, real-

ist 1913, og mine to drenge, Jørgen, mellem-skole 1934, og Jens I g, 1938. Jeg vil gerne på vor årgangs vegne udtrykke en stor tak til alle, bestyrelse og blad for det uegennyttige arbejde, vi andre skulker fra. Som realister følte vi os måske ikke helt regnet på højde med studenterne; men vi følte os dog mindst lige så værdifulde som repræsentanter for det praktiske liv.

I to år boede jeg hos gamle Møk i Ingemanns hus; jeg mindes ham, siddende i sin store lænestol, dampende på sin lange pibe. Pludselig hørte jeg fra den anden stue en høj, lys stemme: »Nu skal du dø, dit lille vilddyr.« Det var Møk's kone, mutter Tjim, der slog fluer ihjel; jeg husker også hendes fader, pastor Rosen, der bandede som en tyrk, når han spillede kort, og broderen Hubert Rosen og hans demonstration af sol og jord; hans hoved var jorden, og han talte om »beboerne på mit hoved.« Man kunne blive ved med alle de gamle prægtige lærere.

Vi realister vil takke skolen og alle dem, der gennem tiderne har holdt Soransk Samfund og bladet oppe. Vi ønsker at lægge handling bag takken ved at overrække bestyrelsen 10.000 kr., i obligationer til et fond, at benytte efter bestyrelsens skøn:

(På omslaget stod:

Til Soransk Samfunds bestyrelse — som en tak til vor gamle skole.

Realister 1913).

Vi håber, at andre gamle soranere ved passende lejligheder vil lade fondet udvikle sig, og vi vil gerne starte fondet med en salut; vi har derfor medbragt et antal poser, og når vi har sunget den derpå trykte sang, Orlriks »Vi lystige svende«, beder vi Dem alle puste poserne op og i rækkefølge, som ved en rigtig salut, knalder poserne af. Forinden foreslår jeg et leve for dimittenderne af 1963.

Svend Clausen takkede for den store gave, der vil blive forvaltet på bedste måde. Så lød Orlriks klassiske sang, og

derefter fulgte en imponerende kanonade, *Kann Rasmussen* takkede realister fra 1913, de fik et stort leve.

Landsretssagfører *Frank Damkier* holdt en morsom og fiks tale for damerne, der lovpristes, fordi de fandt sig i at høre på deres mænds soranerhistorier. De fik deres leve, og musikken intonerede meget à propos »En skål for den mø i blufærdige vår«.

Dermed var måltidet til ende; man nød nu kaffen, mens stud. jur. *Godske Holck Bruun* tolkede de unges følelser: Da jeg endnu var *ung* soraner, rystede jeg ofte en smule på hovedet ad de *gamle*, som stod op og sagde en hel masse om, hvor lidt vi forstod at værdsætte vor tilværelse på Sorø. Også mange af mine samtidige rystede på hovedet, de syntes, at det var noget vrøvl, men jeg — jeg syntes, det var noget vrøvl. Men der er jo ingen forskel, vil en vittig hund tænke ved sig selv. Og dog — forskel det var der nu, det skal jeg vise Dem!

De allerfleste tænkte nemlig, mon han helt har glemte alle de tørre facts om denne gamle skole !!? Vi er her i spændetrøje alle døgnets 24 timer, alt foregår på klokkeslet, og i fritiden må man hverken ha' noget med øller eller husp'er at gøre, begge dele kan få alvorlige følger. Og hvad så med os andre (mange af os satte pris på livet dernede). Og vi sad og fik lidt ondt af denne gamle herre; han havde i sin tid ikke haft øjnene åbne for det lille paradiset dernede; det må være bedrøveligt at skulle ha' sin Sorø-tid så fjern for rigtigt at kunne skønne på den! Næh, *mig*, jeg er en lykkens pamphilius; ved festen sidder jeg ved et veldækket bord, bagefter går turen over til gymnasiets sovesal med snak og latter, lige indtil hr. Blem begynder at spille hot, jazz eller Straussvalse med en styrke på 70 phon. Næste dag tur med pigen og/eller pårørende — men om aftenen måtte man svede over hjemmeopgaverne; livet på Sorø var *ikke lutter lagkage*,

men hvem havde også kunnet leve *kun* på det? Sorøtiden var en *dejlig* tid.

Før vi kom på Sorø, havde vi hørt om det forunderlige sted, hvor eleverne ikke var almindelige skoleelever, men *soranere*, og så blev man minsandten selv soraner med ret til at bære den hvide kasket.

Taleren fortalte derpå om overskæringen, hvor man på bålet brændte de sorte kasketter og bød foråret velkommen; han skildrede eksamenstiden, hvor det gjaldt om *at indhente det forsømte*; dette havde altid noget med solskin at gøre, i hvert fald var folk blevet fantastisk brune, da de gik op i sidste fag; flere var dog lidt blege, da de kom ud. Ved tanken om, at Sorøtiden nu var omme, og man skulle skilles fra *kammeraterne*, ville man så ikke føle sig tom og trist? Nej, *tværtimod*, man følte sig beriget ved mindernes værdi, vi, der nu skal leve videre i samværet med vore gamle kammerater i Soransk Samfund.

Jeg vil derfor bede Dem alle om med mig til at udbringe et leve: 1) for vor gamle skole, 2) for vore lyse og lykkelige minder, 3) for vort fortsatte kammeratskab her i Soransk Samfund (3 lange og 3 korte hurraer).

Direktør C. C. Hoffgaard foreslog et leve for de kvindelige soranere, fabrikant Kay Michaelsen et for vor elskede redaktør (han blev dybt bevæget, og hans hjerte svulmede).

Ind imellem og bagefter gik dansen lystigt mellem bordene, og sent sluttede denne ualmindelig vellykkede soranerfest.

Poul Schjærff.

Gamle Soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i december:

6. Direktør Poul Victor Løwenhjelm Kopp (f. 1888), Hellerupvej 78, Hellerup.
6. Kontorchef Ulrik Frederik Rosing Schow (f. 1888), Mandalsgade 4, København Ø.
10. Politimester Axel Theodor Børge Hebo (f. 1888), Parallelvej 9, Snekersten.
13. Sparekassedirektør Herluf Krog-Meyer (f. 1893), Brodersens allé 1, Hellerup.
14. Forretningsfører, revisor Jul. Vilh. Rich Olsen (f. 1903), Fredericia.
15. Gårdejer Kay Rosing Bruun (f. 1883), omkr. 1940 i Skibby.
17. Overarkivar, dr. phil. Henry Bruun (f. 1903), Hvidkildevej 83, København F.
17. Tømrer Kaj Erik Olsen (f. 1913), Fasanvej 13, Sorø.
19. Læge Ove Hjort Clausen (f. 1903), Vorbasse.
24. Grosserer Ejnar Lisborg (f. 1893), Herthalund, Slagelse.
24. Læge Carl Jul. Hansen (f. 1903), Kammerraadensvej 5, Hørsholm.
26. Manager Hans Chr. Middelboe (f. 1903), Kenya, East Africa.
28. Pelsjæger Thorbjørn Porsild (f. 1898), c/o dr. phil. A. E. Porsild, 45 Leonard Ave, Ottawa, Ont., Canada.
30. Præsident Robert Ejnar Sørensen (f. 1893), Salt Lake City, Utah, U.S.A.
30. Civilingeniør Kaj Egede Glahn (f. 1893), Segelckesvej 5, Københ. F.

Husk

JULEFROKOSTEN

torsdag den 5. december.

REDAKTION:

Højagervej 67, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.
Tlf. 86 38 32.

EKSPEDITION:

Vesterbrogade 2 D, København V.

Direktør C. C. Hoffgaard, Central 1918.

Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

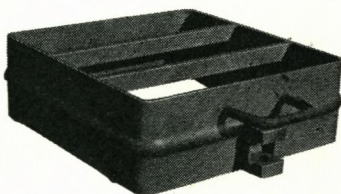
Den danske stålformkasse
til jern- stål- og metalstøberier

Leveres i størrelser
og udførelser
efter ønske

STAALKONTORET

Malmøgade 7 . København Ø

Telefon Tria * 6625

Japanica

PLAST

PLAST-FLASKER til alle formål

EGET FORMVÆRKSTED
EGET SILKETRYKKERI

LERHØJ 15, BAGSVÆRD
TLF. (01) 98 55 55

Tlf. 4 - 134
1. kl. værelser og smukke
selskabslokaler
Største og førende

HOTEL POSTGAARDEN, SORØ

TH. C. JENSEN
1ste KLASSES SKRÆDERI

Vedelsgade 14
Telefon 358
Sorø

Krystal - Glas - Porcelæn

Nørregades Glashandel

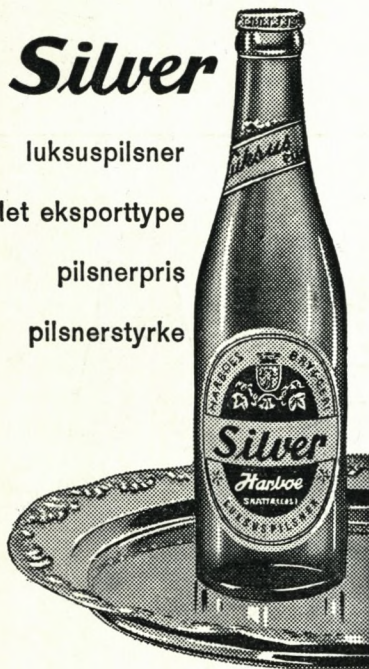
NØRREGADE 30 - KØBENHAVN K - CENTRAL 12.922

Mogens Krog-Meyer
Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K
Minerva 5800

Silver

luksuspilsner
let eksporttype
pilsnerpris
pilsnerstyrke

HARBOES BRYGGERI

SVEGÅRDS BOGHANDEL SORØ

TLF. *27 . POSTKONTO 7163

**FILTFABRIKEN
NORDEN** 1/2

Lyngby Hovedg. 4, Lyngby
Dir. Peter de Neergaard

Advokat
HARALD QVIST
Landsretssagfører
Mødeberettiget for Højesteret
Frederiksberggade 25
C. 3264 - MI. 3364
Lrs. G. Tage Nielsens efft.

Kalundborg Shipping Agency
J. Rødgaard Hansen
statsaut. skibsmægler
Kalundborg
Befragtning og klarering
Telex: 5477 Kalship
Telefon: 1700